

יו"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבנינו
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
מווילעדניק
זצוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבנינו על פרשת השבוע

בעקבתא דמשיחא, המלכות תתהפך למינות (סוטה מט:),
'מאן מלכי רבנן' (גיטין סב.), אפילו חכמת התורה וכו', ולא
נשאר אלא פך אחד של שמן – חכמת האמונה, רזא
דמהימנותא, שמע ישראל ה' אחד, נקודת האמונה שבכלל
נשמות ישראל, בחינת שכינתא קדישא.

ובהתכללותינו בנשמותינו במקורם בשורש נשמת ישראל
עלו במחשבה, על ידי זה יתוקנו כל הפגמים והנשמות
הנידחים והאובדים, עד שימחה אבן הטועים, 'מחיתי כעב
פשעיד' (ישעיה מד כב), ויתוקן כל טעותינו בהתכללות,
ובשורש צדיק יסוד עולם.

על עמוד אחד העולם עומד ומנו צדיק (זוהר ח"ב קטז:),
בחינת קץ הימין שהוא עיקר ויסוד כל העולם, 'כל העולם לא
נברא אלא בשביל זה' (יומא לח:), כן עכשיו יושפע לנו שפע
הקדוש לברר ולתקן כל נפשותינו ורוחנינו מלגאו ומלבר.

אחר פרשת ויקהל הוא [פרשת] פקודי, [ויש לבאר את
הקשר והדמיון בין הפרשיות], שהיינו שהקהיל [משה רבינו
את] כל החסרונות שלהם ותיקנם, וזהו 'ויקהל פקודי', [כי
'פקודי' הוא מלשון חסרון, כמ"ש (במדבר לא מט) 'ולא נפקד
ממנו איש', שלא נחסר מהם איש]. או יאמר [לבאר את
הקשר בין פרשיות] 'ויקהל פקודי', [לפי ש] 'פקודי' הוא לשון
חשבון, [והיינו] שהקהיל אותם ונתן בלבם שיהיו ממארי
דחושבנא [-בעל חשבון ברוחניות, כמוכא בזוהר הק' (ח"ב
קעח.)].

או יאמר 'ויקהל פקודי' שהקהיל אף אותן נשמות שפגמו
מאוד, שאין פוקדים אותם למעלה מחמת גודל עוונותיהם,
אזי 'פקודי' - ע"י הצדיק יפקדו אותם. או יאמר 'ויקהל פקודי',
שהקהיל את הראשים [כי פקודי הוא מלשון פקידים
וממונים] שאינם מתנהגים עם העם כראוי, כי הצדיק הגדול
הוא מעלה את הצדיק הקטן עם אנשיו, וד"ל.

**זמני
כניסת
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
6:13	6:51	6:12	6:58	6:35	6:20	כניסת השבת
7:24	8:01	7:20	8:08	7:35	7:34	יציאת השבת
7:46	8:23	7:41	8:30	8:10	8:13	רבינו תם

אור התפילה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת התפילה

ידוע מאמר הגמרא (גיטין נו.) בן כלבא שבוע, שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב ככלב – יוצא כשהוא שבע. לכאורה היה צריך לכתוב בן שבוע כלבא, ועוד מהו הלשון 'כשהוא רעב', ועוד דיוקים הרבה בזה. והפירוש הוא, דהנה ידוע [ראה: מאור עינים פר' יתרו ד"ה א"י בשעה שהקדימו] שהצדיק צריך להשפיל את עצמו בהמיצר והדוחק של ישראל, ובבחינתם [ברוחניות ובגשמיות]. וזהו פירוש (שם נו:) 'כל המיצר לישראל', פירוש שהוא מיצר לעצמו בשביל ישראל – אז 'נעשה ראש', אז יכול להיות ראש ומנהיג הדור.

וזה ידוע שהמון עם מכונים בשם 'כלבא' לפעמים, כאשר כתוב בתיקונים (תיקון ו כב.) 'צווחין ככלבי הב' וכו', וזהו (סנהדרין צז.) 'פני הדור כפני הכלב', אימתי יכול להיות 'פני הדור', פירוש מנהיג הדור – 'כפני הכלב', שהוא משפיל את עצמו במקום הכלבא, פירוש בבחינתם.

ועל דרך זה אפשר לפרש כאן, 'בן' פירוש הצדיק שהוא נקרא בשם בן, 'כלבא' כשהוא משפיל עצמו במקום הכלבא, אז 'שבוע', יוכל להשביע אותם ברוחניות ובגשמיות. וזהו שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב, פירוש הצדיק שמרגיש רעבונם וחסרונם ומשפיל את עצמו בעבורם, אז יוצא כשהוא שבע, יכול להשביע את העולם, ויכול להעלות גם את העולם ביציאתו וד"ל.

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

שוחן (ב)

הבא להכין סלט ירקות בשבת עליו לזוהר בדברים הבאים:

לא יחתוך את החתיכות דק דק, אלא יחתוך חתיכות בינוניות, ואף זאת יעשה רק סמוך לסעודה.

היתר זה הוא רק כאשר חותך את הירקות בסכין, אבל אסור להשתמש בכלי המיוחד לכך כגון מגרדת.

כמו כן אסור לקלף ירקות בכלי המיוחד לכך, אלא יש לחתכם בסכין וסמוך לסעודה.

מותר לערב שמן בסלט, ואין בזה משום אסור לישא כיון שאין הירקות קצוצים דק דק.

מותר להוסיף מלח בסלט, ואין בזה משום מעבד כיון שרובו עשוי מירקות שאין דרך לכובשם, ועוד משום שנותנים בו גם שמן, והשמן מחליש את כל המלח.

ברם אסור למלוח את הירקות בפני עצמם תחילה ולשהותם זמן מה ולסנן את הנוזלים היוצאים מהם, כיון שהוא שוהה עד שיקבל כל המלח היטב (משנ"ב שכא סקי"ד).

הרה"ק ר' יעקב יוסף בהרה"ק ר' דוד מסקווירא זצ"ל

•

יום ג' ג' ניסן – הרה"ק ר' בנימין זאב מז' באריז' בהרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל

•

יום ד' ד' ניסן – הרה"ק ר' אהרן שמואל בהרה"ק ר' נפתלי הירץ מאוסטראה (תלמיד המגיד ממעזריטש) זצ"ל

•

הרה"ק ר' יוחנן מראחמסטריווקא בהרה"ק ר' מרדכי מטשערנוביל זצ"ל

•

יום ה' ה' ניסן – הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל (אוהב ישראל) זצ"ל

הרה"ק ר' צבי אלימלך מבלאז'וב בהרה"ק ר' דוד מדינוב זצ"ל

יום שבת קודש כ"ט אדר – הרה"ק ר' שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוד צבי (תפארת שלמה) זצ"ל

•

יום א' א' ניסן – הרה"ק ר' משה בהרה"ק ר' מנחם מנדל מוויטעבסק זצ"ל

הרה"ק ר' מנחם נחום משפיקוב בהרה"ק ר' יצחק מסקווירא זצ"ל

הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק בהרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממוגלינצא זצ"ל

•

יום ב' ב' ניסן – הרה"ק ר' שלום דוב בער מליובאוויטש בהרה"ק ר' שמואל זצ"ל

הבעה"ב אשר עסק אצלו בעסק המלמדות היה מחסידי ר' מיכל מזלאטשוב. פעם אחת נסע הבעה"ב שלו לרבו, ואמר להנער: "הנה אני נוסע כעת מחר לרבי לזלאטשוב, אם רצונך לנסוע עמי אקח אותך". אמר: "ולמה לא יהיה רצוני בזה? אדרבא, אפשר שהרב הקדוש יגלה לי מקום אבי ואמי". ולמחרתו נסעו שניהם לזלאטשוב, ונכנס הבעה"ב במחיצת קדשו, ואחריו נכנס המלמד וסיפר לרבי כל הנעשה עמו, ואיך שהוא אינו ידוע מאביו ואמו איה מקום תחנתם.

ולא השיב לו הרב על זה, רק לקח חתיכת קלף, וכתב על הקלף כמה תיבות, ותפר הקלף בתוך חתיכת עור. וציוה למלמד שילבוש את הקלף תחת בגדיו, והקלף יהיה כן תפור לא יפתח עד אם יהיה אצלו החתונה. וכשיעמוד תחת החופה, יהיה רב או מורה צדק אשר יפתח את תפירת העור, ויקרא מה שכתוב בקלף, ואחר כך יכול לקדש את הכלה כדת.

אחר כך נסע לביתו ועסק במלמדות, והעור אשר תפור בו הקלף לבש מתחת בגדיו כאשר ציווה, ולא פתח ולא ידע כלל מה שכתוב בקלף. ונסע ממקום זה למרחוק, ועסק גם שם במלמדות עד שהיה בן תשע עשרה שנה, עד שהתחילו לשדך אותו בת זוגו. וממקום שהוא עסק שם במלמדות, רחוק כמו חמשה פרסאות, היה דר איש עשיר בכפר. והאישה היה דרכו לבוא לפרקים אצל בעה"ב שהוא עסק במלמדות. ונשא המלמד חן בעיני העשיר מאוד, עד שאהבו כאב את הבן.

לעשיר הייתה בת נערה בתולה, ורצה מאוד לזווגה עם המלמד, כי מאוד נשא חן בעיניו. עד שנגמר הדבר, וכתבו תנאים למז"ט, והגבילו זמן החתונה. וכשבא זמן החתונה נסעו הבעה"ב והמלמד אל העשיר הנ"ל, וכשבאו לקח אותם העשיר בכבוד לביתו, עד שהיה החופה במו"ט. וכשעמד החתן תחת החופה, נזכר מציווי הרב הקדוש ר' מיכל, שלא יקדש את הכלה כי אם שיהיה תחת החופה רב או מורה צדק, ויראה מה שכתוב בקלף".

אמר למחותנו: "ידידי מחותני, החופה אי אפשר להיות היום". וסיפר לו הציווי מהרב, שהצריך להיות רב תחת החופה, והגבילו החופה ליום המחר. ותיכף שלח מחותנו מרכבה לעיר הסמוכה לכפר, אחר הרב. ולמחר בא הרב, ועשו החופה כנהוג. וקודם שקידש הכלה, לקח החתן את הקלף מתחת מלבושיו, ונתן לרב שיקרא מה שכתוב בו. וראה הרב שלא נכתב, כי אם שש תיבות הללו, היינו: "איך יכול ליקח אח את אחותו..."

וכראות הרב את זה, נבהלו רעיניו ועמד כמשתומם, ולא הבין כוונת הכתב. והראה לחתן, והחתן כשקרא את הקלף נתמלא שמחה, והתחיל לספק בידיו, ורץ מהחופה להבית. ונבהלו כל העומדים שם, והמחותן נבהל מאוד, כי בדעתו היה שאולי שגוען אחז לחתן. ושאל אותו הרב: "בקשתי שתגלה לי מהו שמחתך מקריאת התיבות הללו". וסיפר לו החתן המעשה מהחל עד כלה, ואמר לרב, ששמחתו היא, כי דעתו שברור הוא שהרב הקדוש ראה ברוח קדשו, שהמחותן הוא אבי, והכלה היא אחותי".

ואחר כך דרש וחקר הרב מהמחותן מאיזה עיר הוא, וסיפר לו איך שברח מההש. ושאל אותו הרב: "וכי הציל כל בני ביתו?", אמר לו: "רק ילד קטן שכחתי שם". אמר לו הרב: "כמה שנים הוא מזמן הבריחה?", אמר שהזמן תשעה עשר שנה. אמר החתן: "גם ימי חיי הם גם כן תשע עשרה שנה, ואני הוא בנך הילד הנימול ששכחת, והכלה היא אחותי". ואמר לו כל הסימנים שם הדוכס ושם השער מהחצר. ונתוודע שהמחותן הוא אביו, ונפלו זה על זה בבכיות רבות. ואחר כך גדלה השמחה בכפלי כפליים משמחת החתונה.

בזמנו של הרב הקדוש המגיד רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, היה איש אחד שדר באכסניה בכפר אצל שר אחד משרי פולין. האיש צבר חוב גדול מאוד לשר, ולא היה ביכולתו לשלמו. תפס השר את האיש ואשתו ובניו והשליכם למאסר עם עבודת פרך, לטחון שם בריחיים.

והנה האיש ובניו ביתו ישבו במאסר ימים רבים, עד שבא עת שאשתו ילדה בן זכר בבית הכלא. ובאו אנשים חשובים לשר, והפצירו בו שיתן חירות ורשות לשוכר ואשתו ובניו ביום השמיני למול את בנו. ונתן להם רשות ויצאו מבית הסוהר, והשר העמיד שומרים אצלם שלא יברחו, ונתאספו עשרה אנשים מהסביבה, ומלו את הילד, ועשו סעודת ברית מילה, ובא גם כן השומר מהחצר על הסעודה, ושתי י"ש הרבה עם השומר, עד שהטיב לבו ביין.

או אז אמר לקרואים: "הנה, יש לי שלשה סוסים טובים, אשר הם קלים במרוצתם כמו הצביים. ואם תשלמו לי, או אגנוב אותם ואת אשתו ובניו, ואוליכם לעיר הרחוק מכאן עשר פרסה בלילה הזה". כי היו ימי החורף, אשר הדרך חלקה בתכלית והלילה ארוכה מאד. והסכימו כולם לזה, ונתנו לשומר כמה רובל כסף, וגנב את האיש ובניו ביתו, וברחו בתחילת הלילה. והשומרים היו כולם שיכורים מריבוי שתיית היי"ש, ונרדמו ולא ידעו מזה כלל.

והנה, בזמן קצר נסעו ג' פרסאות מהחצר, ונזכרו ששכחו את הילד הנימול. ובכו בכייה רבה, והיה בדעתם לחזור. ולא רצה הערל, כי היה ירא לנפשו כי יתוודע השר שגנבם. ונסע עד שבאו בסוף הלילה להעיר, והערל חזר לדרכו. והנה בחצי הלילה כאשר פג היי"ש מהשומרים, קמו משינתם וראו שברח היהודי ובניו ביתו. ותיכף הלכו וסיפרו לשר. ושלה השר סוסים רודפים בכל הדרכים ולא השיגם.

ואמרו לשר: "הילד הקטן נשאר בחצר". ולקח השר את הילד, ונתן אותו למינקת ערלית, והיה בדעתו שהוא יהיה לו לעבד לעולם. והיה שם איזה דוכס חשוב, ששמועה זו גונבה לאוזנו, והוא היה חשוך בנים, ולכן ביקש מהשר שיתן לו את הילד והוא יגדל אותו על ברכו, ויהיה לו לבן. ונתן אותו השר, ונגדל אצלו הילד עד בן שמונה שנים, וקרא לדוכס ואשתו אב ואם. וכשהיה בן שמונה שנים, חנכו לעסוק במרעה הצאן.

פעם אחת היה בשדה עם הצאן, ונפלה קטטה בין הרועים. אמרו לו: "אל תדמה בנפשך שאתה מיוחס בן דוכס. באמת אתה לא מבני עמנו, כי יהודי אתה". וסיפרו לו המעשה, ולא האמין לדבריהם. ואמרו לו: "אם אין אתה מאמין לדברינו, הא לך אות. ראה שאתה נימול, ואנו ערלים". וראה שכן הוא כדבריהם, וחשב בדעתו 'אם כן שאני מזרע היהודים, רצוני גם כן להיות יהודי כמו אבי ואמי', וחשב מחשבות איך לברוח לעיר בין היהודים.

פעם אחת נסעו הדוכס ואשתו מביתם, וידע הנער שיבואו לביתם אחר כמה ימים. ותיכף אחר נסיעתם ברח לנפשו, עד שבא לעיר בין היהודים, וסיפר להם המעשה. ותיכף חלצו ממנו בגדי שעטנו, ולבשו אותו בגדי יהודי וטלית קטן, ונתעכב שם כמו שנה, ולמד א"ב וסדר התפלה. ואחר כך שלח משם לעיר אחרת, כי יראו פן יתוודע הדבר, ושם למד חומש עד לימוד התלמוד, ונעשה בר מצוה. ואחר כך נסע משם לישיבה, ונעשה שם למדן בגפ"ת. ומשם לקח אותו איש הדר במלון ללמד עם בניו, ועסק במלמדות כמה זמנים.

'דער וואס זעט נאר אנכאפן מיין קלאמקע – זעט געהאלפן זיין'
[מי שרק יגע בידית דלתי יוושע]

ואכן למחר ניצבה שוב בשוק ומכרה בייגעלאך, והנה לפנות ערב ניגש אליה נכרי אחד וביקש לקנות בייגעלאך בשלושים קופיקות. הלה הוציא מארנקו רובל, ואת שבעים הקופיקות שקיבל לעודף שלשל לארנקו הקטן שהיה מיועד לכסף קטן. וברוב טרדתו השאיר את ארנקו הגדול שבו היו מונחים עשרת אלפים רובל והלך לדרכו.

האשה הבחינה מיד בארנק התפוח בשטרות, הפילה אותו ארצה וטמנה אותו בשלג העמוק שנערם על האדמה. לא עברה שעה קלה והנכרי חזר לדוכנה והחל לשאול היכן ארנקו. האשה ענתה לו שלא ראתה שום ארנק ואינה יודעת כמה מדובר, אבל הנכרי התעקש ואמר שבטוח הוא שהשאיר כאן את ארנקו והוא דורש אותו בחזרה. במקום החלה מהומה והצעקות נשמעו למרחוק.

הנכרי ראה שהכל מתחילים להתקבץ ואין זה לכבודו. לכן פנה אל המשטרה להתלונן על אבדתו. המוכרת הוזמנה למשטרה, אבל גם שם חזרה על טענותיה שאין היא יודעת כמה מדובר. 'שמע לי' אמר השוטר לנכרי, 'אין לי דרך להוציא ממנה את הארנק, ואין לך שום הוכחה שהארנק אצלה. אין לי שום עצה לתת לך, אלא שתלכו יחדיו אל הצדיק הגדול, ובפניו תהיה האשה מוכרחת להודות על הגניבה.'

באין ברירה קיבל הנכרי את עצת השוטר, והלך עם האשה לבית רבינו. כשנכנסו השניים לחדרו של רבינו, רמז האשה לרבינו שאכן הכסף בידה. הרבי שהבחין ברמיזותיה, הקשיב לדברי הנכרי, ובסיום דבריו אמר להם שיחזרו אליו למחרת השעה שלוש אחר הצהריים. בינתיים שלח רבינו שליח לקרוא לאשה, וציוה עליה שתפקיד את הכסף אצלו.

למחרת, בשעה היעודה, התייצבו השניים בבית רבינו, וגם השוטר נלווה עימם. פנה רבינו אל הנכרי וביקש ממנו שיתן סימנים בארנקו ובתכולתו. פתח הנכרי ומסר את הסימנים המובהקים שיש לו בארנק. רבינו לא נתן לו לסיים את דבריו ואמר לו 'למה אתה מדבר עמי ברוסית? וכי אינך יכול לדבר באידיש?'

הנכרי עשה את עצמו כמי שאינו מבין את הנאמר והמשיך לדבר ברוסית. הפנה רבינו את ראשו לעבר הגבאי ואמר לו: תן לו כמה מכות טובות ונאמנות ואז נראה איך שהוא מדבר באידיש... הנכרי לא המתין שהגבאי יעשה כפקודת רבינו, ומיד החל לדבר באידיש שוטפת כאחד היהודים.

פנה אליו רבינו בשנית ואמר לו: הרי אתה בעלה של אשה עלובה זו. מדוע זנחת אותה ואת עולליה? עתה צריכה היא להשיא את בניה, וביתה ריק. ואין היא יודעת מאין יבוא עזרתה. מיד הודה האיש כי הוא אכן בעלה, ונתן לה גט כדת וכדין. ומכל צרור כספו לקח רק אלף רובל, ותשעת האלפים הנותרים השאיר לאשתו ובניו.

פעם הגיעה אשה עגונה לוויילעדניק וקבעה את מושבה באחת האכסניות בעיר, ביודעה שמכאן תצמח ישועתה.

באותה עת קרא רבינו לשמשו ואמר לו: נעל את דלתות ביתי ואל תניח לשום אדם בעולם להיכנס לחדרי. איני יודע מה רוצים הם ממני? מה הם חושבים? התחת אלוקים אנוכי שאוכל למלא את משאלותיו של כל אחד ואחד? רבינו חזר על דבריו בקול גדול, והגבאי עמד נדהם ולא הבין מה פשר הצעקות, ומיהו זה שאין להכניסו.

כעבור זמן מה הגיעה האשה העגונה לבית רבינו, והתפרצה לחדרו, והחלה לבכות ולתנות את מר גורלה. רבינו נוף בגבאו על שנתן לה להיכנס לביתו ולא נעל את הדלת כראוי. אך כבר היה מאוחר מדי.

העגונה פרצה בככי תמרורים וביקשה מרבינו שישוענה ממצבה העגום, וכה ביקשה מרבינו: זה לי תשע עשרה שנה שבעלי זנח אותי ואת ארבעת ילדיי, וכבר כשל כח הסבל. הבנים כבר הגיעו לפרק האיש מקדש, ואין לי כסף אפי' להוצאות המזון והמחיה. כבר שנתיים ימים שאני מתגלגלת בדרכים עד שסוף סוף הגעתי לבית רבינו, ועתה ממאן רבינו לשמוע אליי ולהשיבני מאין יבוא עזרי.

רבינו אפי' לא העיף מבט לעבר האשה הבוכיה, אלא פנה לגבאו וציווה שישליכנה מעם פניו. כששמעה האשה דברים אלו מפי רבינו גברו זעקותיה ויללותיה, והתחילה לזעוק: רבי קדוש, רחם עלי ועל ארבעת בניי! אתן לרבי כמה כסף שידרוש ממני. הנה יש לי כאן חמישה רובלים שאני מוכנה ומזומנת לתתם עכשיו לרבי.

'ששה רובלים יש לך' אמר לה הרבי 'ולא רק חמישה'. האשה הודתה שכדברי רבינו כן הוא. 'ולא זו בלבד' המשיך רבינו, 'יש לך עוד עשרים וחמישה קפיקות'. 'נכון' אישרה האשה, 'אבל לא אוכל לתתם לרבי, מכיון שצריכה אני להם להוצאות הדרך'.

אמר לה רבינו 'מכספך לא אקח מאומה, ולא זאת בלבד, אלא אוסיף לך מעות להוצאות הדרך. ומייעץ אני לך שתיקחי את הכסף שאתן לך, ותקני בו בייגעלאך ביריד שיתקיים בעירנו מחר. לאחר מכן תעמדי ותמכרי את הבייגעלאך בשוק. בכסף שתרוויחי קני בייגעלאך נוספים ותמכרי אותם. ואולי יעזרך השי"ת וברוך זו תוכלי לפרנס את משפחתך וגם להשיא את בנייך'.

רבינו סיים את דבריו ונתן לה עשרים וחמישה קופיקות של כסף, שבהן עליה לקנות את הבייגעלאך.

עשתה האשה כדברי הצדיק, קנתה בייגעלאך והתחילה למוכרם. בסוף היום ספרה האשה את מעותיה, ונוכחה לראות שהצלחה האירה לה פנים, ויש לה די מעות לסחור בהם למחר.

להצטרפות לרשימת התפוצה, ושליחת דברי תורה או סיפורים מרבינו הק' ניתן לפנות לכתובת sheiris2022@gmail.com